

den vita LÖGNEREN

KATARINA VON BREDOW

Lärarstöd av Pär Sahlin

NATUR &
KULTUR

Lärarstöd till

Den vita lögnen

Av Pär Sahlin

Det här är ett lärarstöd till boken *Den vita lögnen* av författaren Katarina von Bredow, utgiven av bokförlaget Natur & Kultur. Boken är den första delen i en serie om Hedvig, 11 år. Det finns i nuläget ytterligare två delar: *Det röda hjärtat* och *Den blå drömmen*.

I lärarstödet finns tankar, idéer och förslag på hur du kan arbeta med boken tillsammans med dina elever.

Om boken

Hedvig och hennes mamma ska flytta från landet in till stan. Hedvig vet inte hur hon ska klara sig utan sin bästa kompis Ika. Men i den nya klassen blir hon snabbt vän med klassens coola gäng, som leds av Molly. Redan första dagen uppstår dock ett missförstånd. Molly tror att Ika är Hedvigs pojkvän och Hedvig rättar inte till det lilla missförståndet med en gång. Den till en början lilla vita lögnen växer sig allt större och större och blir till slut omöjlig att ta tillbaka. När Ika kommer på besök riskerar allt att rämna för Hedvig. Ska hon förlora både sin bästa vän och de nya vännerna i klassen?

Den vita lögnen är första delen i en serie om Hedvig, 11 år. Kompis-trassel, identitetsfrågor, sociala medier och dilemman i en ny fängslande berättelse av Katarina von Bredow, en av våra mest älskade och prisbelönade barnboksförfattare.

Samtala om läsningen

Att låta eleverna samtala om boken före, under och efter läsningen fungerar som ett stöd för dem att förstå och leva sig in i det de läser. Samtalen kan röra allt från handlingen, karaktärerna och miljöerna till språket och berättartekniska drag. I samtalen får eleverna möjlighet att reflektera och fördjupa sina tankar och känslor som läsningen väcker. I boken finns flera teman att arbeta med, exempelvis identitet, vänskapsrelationer, mobbing, kärlek, sociala medier och föräldraskap.

Använd dig gärna av samtalsmodeller som uppmuntrar eleverna att våga prata och delge sina tankar, till exempel EPA-modellen där eleverna först funderar Enskilt, sedan i Par för att därefter diskutera gemensamt med Alla.

Före läsningen

Här nedan följer förslag på uppgifter att göra före läsningen.

Titta på omslaget

Låt eleverna titta på omslaget och läsa baksidestexten.

1. Vad heter författaren som har skrivit boken?
2. Vad tror du att titeln *Den vita lögnen* syftar på? Vad menas med en vit lögn?
3. Vad föreställer omslaget? Vilka tror du att personerna på omslaget är?
4. Vad får du veta om boken i baksidestexten?
5. Vad tror du kommer att hända i boken?

Under läsningen

Här nedan följer förslag på uppgifter och frågor att arbeta med under läsningen. Samtala gemensamt eller låt eleverna besvara uppgifterna och frågorna på egen hand.

Allmänna frågor

Här nedan finns några allmänna frågor att samtala kring efter varje läsavsnitt.

1. Vad handlar kapitlen om? Sammanfatta händelserna.
2. Vad tyckte du var mest spännande att läsa om? Varför tyckte du det?
3. Var det något som gjorde dig glad, ledsen, arg eller förvånad? Vad var det som fick dig att känna så?
4. Fanns det något som du inte förstod eller undrade över? Vad var det?
5. Vad tror du kommer att hända längre fram?

Kapitel 1, s. 5 – 14

Läs bokens första kapitel och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Boken handlar om Hedvig. Berätta minst tre saker som du får veta om henne i bokens inledande kapitel.
2. Varför måste Hedvig och hennes mamma flytta till stan?
3. Beskriv Hedvigs bästa vän Ika med tre ord.
4. Hur känner sig Ika inför Hedvigs flytt?
5. Hedvig får flera goda råd av sin lärare Emelie inför att börja i en ny klass, bland annat att vara sig själv. Vilket eller vilka råd skulle du ge en vän, som skulle flytta och börja i en ny klass?
6. Hur hade du känt dig om du måste flytta och lämna dina klasskamrater och börja i en ny klass? Vad hade du tyckt varit spännande? Vad hade du varit mest nervös över?

Kapitel 2 – 3, s. 15 – 40

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Att flytta till en lägenhet i stan skiljer sig en del från att bo i ett hus på landet. Ge exempel på minst tre saker som är annorlunda med Hedvigs nya boende.
2.
 - a. Hedvig tycker att hennes mamma är pinsam och annorlunda. Ge några exempel från texten på sådant som Hedvig tycker är pinsamt med mamma.
 - b. Finns det situationer då du tycker att din förälder/dina föräldrar är pinsamma? Berätta.
3. Vad får du veta om Hedvigs pappa i avsnittet?
4. Hur känner sig Hedvig när hon går till skolan första dagen? Hur blir hon mottagen av de andra i klassen?
5. Hur kommer det sig att klasskamraten Molly tror att Ika är Hedvigs pojkvän? Varför säger inte Hedvig som det är, tror du?
6. I klassrummet får Hedvig sitta bredvid Elliot. På vilket sätt tycker Hedvig att han påminner om Ika?

Kapitel 4 – 5, s. 41 – 67

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Hur märks det att Molly är den självklara mittpunkten i gänget som Hedvig börjar vara med? Ge exempel.
2.
 - a. Vad betyder det att vara ”Mollypaxad”?
 - b. Tycker du att man kan göra så som Molly gör och paxa någon? Motivera ditt svar.
3. Hur reagerar Hedvig när Ebba blir mobbad av gänget? Vad hade du gjort i en liknande situation?
4. Varför vill Elliot sitta bredvid Hedvig i ”evigheters evigheter”?
5. Varför äter inte Mollys gäng i skolmatsalen?
6. Hedvig och Elliot tar sällskap hem från skolan. Vad tycker Hedvig om att gå tillsammans med Elliot? Varför tycker hon så, tror du?

7. Hur reagerar Ika när Hedvig berättar om sin första dag i skolan?

Kapitel 6 – 7, s. 68 – 92

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Varför är det viktigt att Hedvigs mamma ringer till Ikas mamma inför Ikas besök?
2. Hedvig och hennes mamma YlvaLi pratar om Hedvigs pappa vid middagen. Vilka olika känslor känner de för honom?
3.
 - a. Hedvig tänker att Elliot kan vara en person att prata med när man tänker konstiga tankar om livet. Men varför måste hon vara försiktig om hon skulle prata med honom?
 - b. Har du någon i ditt liv som du kan prata om det mesta med? Vem är det och vad brukar ni prata om?
4. Varför tycker Ebba att det är synd att Hedvig ”blev med Molly”?
5. Vilka olika tankar får Hedvig när Elliot säger att ”man kan säga nej”? Vad tror du att Elliot menar?

Kapitel 8 – 9 s. 93 – 114

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Hur märks det att Ika tycker att det är jobbigt att Hedvig har flyttat?
2. Ika vill att Hedvig ska fråga om hon inte kan få flytta hem till dem. Varför blir Hedvig arg på sin mamma när de talar om saken?
3. Hur kommer det sig att Hedvig är så bra på basket?
4. Varför är inte Ebba med på idrotten, tror du?
5. Varför sa inte Molly ja till Max, trots att hon verkar gilla honom?
6. Hedvig vet inte om det är en komplimang eller inte när Elliot säger att hon liknar en lejonvälsare. Vad tror du?

Kapitel 10 – 11, s. 115 – 138

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Varför tror du att Hedvig sätter upp filmaffischerna på sitt rum, just den dagen Ika ska komma?
2. Vad menar mamma när hon säger att "universums ordning är återställd" när hon ser Hedvig och Ika tillsammans?
3. Hur reagerar Ika när hon förstår att Molly tror att hon är en kille? Hur reagerar Molly när hon förstår att Hedvig har ljugit? Hur hade du reagerat om du hade varit Ika eller Molly?
4. Varför tror du att Naima tittar ledset på Hedvig innan hon följer med Molly och de andra från lekparken?
5. Varför är det så svårt för Hedvig att säga förlåt till Ika?

Ta reda på

6. Vad handlar filmerna *Fucking Åmål*, *Pulp Fiction* och *Jurassic Park* om? Hur ser affischerna till filmerna ut? Vilken av dem skulle du vilja ha på väggen i ditt sovrum?

Kapitel 12 – 13, s. 139 – 164

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Förlåtklumpen i Hedvigs mage har fått sällskap av rädsleklumpen. Vad är Hedvig rädd för?
2. Varför vill Ika åka hem? Hur känner sig Hedvig när Ika säger att hon vill hem?
3. Varför är det så många på högstadiet som följer Molly på sociala medier?
4. På vilket sätt är Hedvigs mamma pinsam under middagen med Elliot?
5. Elliot säger en del kloka saker som på olika sätt uppmuntrar Hedvig att vilja gå till skolan nästa dag. Ge exempel på vad han säger?

Kapitel 14 – 15, s. 165 – 187

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Hedvig har många olika tankar och känslor när hon och Elliot går till skolan. Vilken skillnad är det på "lejonämjarkänslan" mot att vara "sandpapprig i munnen" och ha "gelében"? Motivera dina svar med hjälp av texten.
2. På vilka olika sätt visar de andra i klassen att det som Hedvig har gjort inte är okej? Ge exempel från texten.
3. Hedvig tar ändå mod till sig för att ställa saker och ting till rätta. Ge exempel från texten.
4. Varför vill Isabella Sjögren i 8A prata med Molly? Hur reagerar Molly på det hon får veta?
5. Vad menas med att "slut-shamea" någon? Har du varit med om att någon har blivit det? Vad hände och varför hände det?
6. Hedvig frågar sig "Varför är en tjej som har många pojkvänner en slampa, medan en kille som har varit med många tjejer i värsta fall kallas för player?" Håller du med Hedvig eller inte? Motivera ditt svar.
7. Hur reagerar Hedvigs mamma YlvaLi när Hedvig berättar vad som har hänt med Molly på instagram?
8. Vad tror du att det är för idé som Hedvig kommer på innan hon somnar?

Ta reda på

9. I avsnittet berättar Hedvigs mamma om händelserna i Göteborg där ungdomar hängdes ut som slampor på ett instagramkonto. Ta reda på vad som hände genom att söka fakta om händelsen.

Kapitel 16 – 17, s. 188 – 205

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Hur reagerar Molly när Hedvig berättar att hon tänker be Izzi om hjälp med att skriva om det Max gjorde?

2. Hur lyckas Hedvig (och Elliot) få Izzi att gå med på att göra en film?
3. Varför tycker Isabella att det är viktigt att Hedvig medverkar i filmen?
4. Hur märks det att Isabella är seriös med filmerna hon lägger upp på sitt konto?
5. Varför svarar inte Hedvig på frågan från Isabella hur Molly kan veta så mycket om alla på högstadiet, tror du?

Kapitel 18 – 17, s. 206 – 227

Läs kapitlen och samtala sedan om det ni har läst med hjälp av frågorna.

1. Hur blir Hedvig och Ika vänner igen? Hur hade du gjort om du ville bli sams med en vän som du har bråkat med?
2. Hur tycker Hedvig att Izzis film blev? Vad tycker hon om sin egen insats i filmen?
3. Hur reagerar Hedvigs mamma YlvaLi när hon får se filmen?
4. Varför har rektorn bestämt att de ska ha en hel dag med värdegrundarbete på skolan?
5. Hur reagerar Molly på att filmen om henne finns på sociala medier?
6. Varför tror du Hedvig stannar kvar på basketplanen tillsammans med Ebba?

Efter läsningen

Efter läsningen passar det att ha ett avslutande boksamtal. Här nedan finns också förslag på kreativa övningar att göra i anslutning till boken.

Boksamtal

Samtala utifrån nedanstående frågor.

1. Hur tror du att det kommer att gå för Hedvig, Elliot, Ika, Molly och de andra i framtiden?
2. På vilket sätt är titeln *Den vita lögnen* passande för bokens handling? Om du fick välja en annan titel, vilken skulle du då välja? Varför?
3. Vilken person skulle du helst vilja vara i berättelsen? Berätta varför.
4. Vilken person i berättelsen tyckte du mest/minst om? Berätta varför.
5. Vilka händelser i boken känner du igen dig i? Ge exempel.
6. Hedvig tycker att hennes mamma är pinsam. På vilket sätt förändras Hedvigs syn på sin mamma? Hur tycker du att en bra förälder ska vara?
7. På vilka sätt påminner boken om andra böcker, filmer, spel som du har läst eller sett? Berätta om likheter och skillnader.
8. Det finns ytterligare två böcker om Hedvig. Den ena heter *Det röda hjärtat* och den andra heter *Den blå drömmen*. Vad tror du de böckerna handlar om?

Kreativa uppgifter

Under och efter läsningen passar det att göra olika kreativa uppgifter som kan kopplas till boken. Här nedan finns förslag på sådana uppgifter.

Ur någon annans perspektiv

I boken får du följa allt som händer ur Hedvigs perspektiv. Välj ut en situation i boken och låt någon annan av personerna, till exempel Ika, Elliot, Molly eller Ebba berätta om det som händer. Beskriv hur din person upplever händelsen. Vilka tankar och känslor har din person om det som sker? På vilket sätt skiljer sig upplevelsen från hur Hedvig upplever den?

Goda råd-listor

I boken får Hedvig några goda råd hur hon ska vara när hon börjar i sin nya klass. Tänk dig att du har fått i uppgift att göra en lista över de bästa råden att tänka på när man ska möta en ny grupp av människor, till exempel börja i en ny klass eller i ett nytt lag. Skriv listan! Tänk på att vara uppmuntrande och ge personen mod att möta den nya situationen.

Gör sedan en lista på några goda råd att tänka på för dem som ska möta en ny person, till exempel en ny klasskompis eller lagkamrat. Skriv listan!

Mitt drömrum

När Hedvig flyttar får hon ett nytt rum. Först tänker hon att hon ska möblera och inreda det precis som förut. Men så ändrar hon sig och skapar något nytt i stället. Tänk dig att du får chansen att skapa ditt eget drömrum. Hur skulle det se ut? Vilka möbler skulle du ha? Vad skulle du ha på väggarna? Skriv och berätta. Rita gärna en bild av ditt drömrum.

Den vita lögnen är skriven av Katarina von Bredow
och är första delen i serien om Hedvig.

Läs även:

Det röda hjärtat
Den blå drömmen

Läs mer på nok.se